

8957

A. LEVENT TÜZEL
İSTANBUL MİLLETVEKİLİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 26.06.2012

A. Levent TÜZEL
İstanbul Bağımsız Milletvekili

2007 yılında yürürlüğe giren PVSK'dan (Polis vazife ve salahiyet kanunu) sonra, yaşama hakkı ihlalleri, işkence ve kötü muamelelerin arttığı gözlenmektedir. 2007 yılından 25'i karakolda olmak üzere, cezaevinde, sokakta, yaşamını yitiren 116 kişinin ölümünden polis sorumlu tutulmaktadır.

Yaşam hakkı ihlalleri "dur" ihtarına uymadığı gerekçesiyle sokak ortasında silahla vurmaktan, gözaltında ölümlere kadar çok geniş bir serbestlikle gerçekleşmektedir. Polisin aşırı güç kullanımı sonucu gerçekleşen yaşama hakkı ihlalleri Türkiye'nin en temel insan hakkı sorunu olmaya devam etmektedir.

Geçtiğimiz günlerde, Yalova'da, ayırmaya çalıştığı kavganın ortasında kalan ve iddiaya göre gelen polislerin sıktığı biber gazından etkilenip fenalaşan, astım ve panik atak rahatsızlığı bulunan 31 yaşındaki Çayan Birben yaşamını yitirmiştir. Yine, geçen yıl Hopa'da Başbakan Erdoğan'ın mitingi öncesinde çıkan olaylarda yaşamını kaybeden Metin Lokumcu' nun ölümü ile ilgili Türk Tabipler Birliği'nin raporunda "ölüm ile kimyasal gaza maruz kalma arasında ilişki olduğu" tespit edilmiştir.

Polislerin fiziksel şiddet ve orantısız güç kullanmasında ve çekinmeden silah kullanıp adam öldürme olaylarına karışmasının nedenlerinin başında, PVSK' daki artırılmış yetkiler ve bu ihlalleri işleyen sanıkların caydırıcı cezalara çarptırılmaması gelmektedir. Bugüne kadar sokakta, karakolda yaşanan ölüm olayları örnekleri ve bu ölümlerde sorumluluğu olan polislerin "ben görevimi yaptım" ifadeleri, PVSK'nın polisleri sonsuz yetkilerle donattığını göstermektedir. Bu çerçevede;

1- İzmir'de polis tarafından öldürülen Baran Tursun, Tokat Turhal'da öldürülen Mustafa Uslu, Antalya'da öldürülen Çağdaş Gemik, Şanlıurfa'da öldürülen İbrahim Halil Çoban, Sivas'ta öldürülen Turan Özdemir, İstanbul'da öldürülen Aytekin Arnavutoğlu, Feyzullah Ete ve Ankara'da öldürülen Soner Cankal, Yalova'da Çayan Birben olaylarına karışan polislerin tümü: "ben görevimi yaptım" şeklinde özetlenebilecek savunmalarda bulunmuşlardır.

1)Bu olaylardan sorumluluğu olan polislerin gerçekten "görevini yaptığını" düşünüyor musunuz? Bir polisin görevi, karakolda, sokakta, toplumsal bir olayda suçu önlemek veya suçluyu etkisiz hale getirmek için "zanlıyı" öldürmek, ölümüne sebep olmak olabilir mi?

Anayasada **"Her insan doğuştan yaşama hakkına sahiptir. Bu hak hukuk tarafından korunur. Hiç kimse yaşama hakkından yoksun bırakılamaz"**. denilmesine rağmen, 2007 PVSK'da yapılan değişiklikten sonra 116 kişinin yaşama hakkı elinden alınırken, bu yaşama hakkı ihlallerin 25'i polis karakollarında meydana gelmiştir. Polis karakollarında meydana gelen ölüm olaylarına birkaç örnek: İzmir Gümüşpala polis karakolu nezarethanesinde polise ait silahtan çıkan 3 kurşunla hayatını kaybeden A.Rahman Sözen, İstanbul Beyoğlu polis karakolunda hayatını kaybeden Festus Okey, Çanakkale Anafartalar polis karakolunda birer yıl arayla hayatlarını kaybeden ve üvey baba oğul olan İsmail İnan ve Hakkı Cangı, İstanbul Firuzköy karakolunda "asılı bulunan" Er Osman Aslı, Kocaeli Darıca polis karakolunda ölü bulunan Ahmet Cömert, Şırnak/İdil polis karakolunda ölü bulunan Resul İlçin olaylarında görüldüğü gibi hiç bir "karakolun güvenlik kameraları kayıt işlemi yapmamıştır."

2) Bu ihlallerin yaşandığı karakolların hiç birinde kamera sisteminin çalışmamasının tesadüf olduğuna inanıyor musunuz? Bu kamera sistemlerinin neden çalışmadığı ve kamera sistemlerini Bakanlığınız Teftiş Kurulu Başkanlığınca soruşturulmuş mudur? Soruşturulmuş ise sonuç raporu nedir?

3) Bu ölümlerin devam etmemesi için Bakanlığınızca yeni bir yasal düzenleme düşünülüyor mu?

4) Karakolda ve sokakta polislerin neden olduğu ölümlerle ilgili soruşturmaların sağlıklı yürütülmesi için Bakanlığınız tarafından başlatılan bir çalışma var mı?

5) Son günlerde sıkça rastladığımız ve en son bir vatandaşın telefon kaydını medyaya vermesi üzerine, İstanbul'un Fatih ilçesinde üniformalı polislerin Ahmet Koca adlı vatandaşa saldırısı tüm kamuoyunca öğrenilmiştir. Yol verme tartışmasından çıktığı söylenen ancak Kürtçe konuştuğu için saldırıya uğradığını açıklayan Ahmet Koca'nın, hamile yengesi ve çocuklarının önünde 8-10 polis tarafından darp edilmesi, işkence ve yetki aşımı değil midir?

6) İstanbul Beyoğlu'nda arkadaşlarıyla evine dönerken sivil polislerce saldırıya uğrayan Murat Şalcı, gözaltına alınmış ve karakolda da kötü muameleye ve işkenceye maruz kalmıştır. Aldığı darbeler nedeniyle beyin kanaması teşhisiyle hastaneye kaldırılmış ve 5 gün kadar tedavi görmüştür. Bütün bu yaşananlardan sonra, işkenceci polisler hakkında soruşturma açılmış mıdır?

7) Artan polis şiddeti, PVSK'yı yeniden ele alınması gerektiğini ve polislerin yetkilerini daraltacak önlemlerin alındığı düzenleme yapılması gerekmez mi?

8) Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay'ın yaptığı açıklamada "2005 yılında çıkardığımız yasayla "İşkenceye sıfır tolerans" sloganı, işkenceye ve işkencecilere çok ciddi yaptırımların olacağı," hatta zaman aşımının bile kaldırıldığı söyleniyor.

a) Bu bağlamda polis şiddetine maruz kalan vatandaşların açtığı davalarda polisler "işkence" suçuyla yargılanıyor mu?

b) Yargılanan polislere, emniyet tarafından soruşturma açılıyor mu? Bu tip şiddet vakalarının tekrar yaşanmaması için önlem alınıyor mu, alınıyorsa ne tür önlemler alınıyor?

2957

9) Er Osman Aslı'nın dağıtım için izne geldiği zaman, İstanbul'da Avcılar Firuzköy Karakolunda gözaltına alındığı ve sonrasında ölü bulunduğu, ancak karakolda kendini astığı iddia edildi.

a)Maktul askere dönecek olup, dönüş biletini dahi almış olup, askerliğini yaptığı yerde ve çevresinde hayat dolu olduğu ve sevildiği bilinmektedir. İntihar etmesi için hiçbir nedeni bulunmamaktadır. Kaldı ki intihar edecek olan maktul neden karakolu seçsin?

b)Sorgu odasında ölü bulunan gencin gözetimine verilen polis/ler/le ilgili bir soruşturma yapıldı mı?

c)Bunlardan nöbetçi olan ve olay yerini alel acele, amirinden "izin almadan" terk eden polis memuru Muhsin Güney'in "şiddete eğilimli" (eşine karşı şiddetten mahkeme kararı bulunduğu) olduğu biliniyor muydu? Bu polis memuru neden tedavisi yapılmak üzere görevden uzaklaştırılmadı?

10) İstanbul Firuzköy, İstanbul Beyoğlu, İzmir Gümüşpala gibi "sabıkalı karakollar" Bakanlığınız Teftiş Kurulu Başkanlığınca denetlenmiş midir? Bu karakollarda gerçekleşen "gözaltında şüpheli ölümler" konusunda rapor hazırlanmış mıdır?

11) Yapılan idari soruşturma ve teftiş denetim raporlarında zanlı polislerle ilgili ne tür tespitlerde bulunulmuştur, hangi yaptırımlar uygulanmıştır? Olay bazında, kaç polise hangi ceza ve müeyyideler uygulanmıştır?

12) Gözaltına alınanların can güvenliğinin devletin teminatı altında olduğu dikkate alınarak denetimlerin artırılmasını ve denetim görevini yeterince yapmayanların da sorumlu tutulmasını sağlayacak yasal düzenlemelerin yapılmasını düşünüyor musunuz?

13) Gözaltında hak ihlallerinin engellenmesi için bugüne kadarki " ihlal gerçekleştikten sonra önlem alma anlayışı yerine " ihlallerin gerçekleşmemesi için tedbir alma" anlayışıyla devletin ihlallerden sorumluluğunu arttıran bir yasa çıkarmayı düşünüyor musunuz?

14) Türk Tabipler Birliği'nin Bilimsel Araştırma Kurulu'nun Metin Lokumcu ile ilgili hazırladığı rapor, toplumsal olaylarda kullanılan gaz bombasıyla ölüm arasındaki nedensellik bağıını ortaya koymasıyla bir ilktir ve bilimsel literatür açısından da son derece önemlidir. Bu bağlamda, bu olayda sorumluluğu olan polislerin cezalandırılmasını ve benzer toplumsal olaylarda bu tür gazların kullanılmasının yasaklanmasını düşünüyor musunuz?